

Datum van
inontvangstneming

:

05/09/2014

Zaak C-369/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

31 juli 2014

Verwijzende rechter:

Landgericht Köln (Deutschland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

23 juli 2014

Verzoekende partij:

Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH

Verwerende partij:

Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG

LANDGERICHT KÖLN

BESCHIKKING

In de zaak

Sommer Antriebs-und Funktechnik GmbH

./ Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG

I. De behandeling van de zaak voor het Landgericht Köln wordt geschorst.

II. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Moeten artikel 2, lid 1, artikel 3, sub a, en bijlagen IA en IB van richtlijn 2002/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 2003 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur en/of artikel 2, lid 1, sub a, artikel 3, lid 1, en bijlagen I en II van richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, aldus

worden uitgelegd dat aandrijvingen voor (garage-)poorten die werken op elektrische spanningen van circa 220 V tot 240 V, die bedoeld zijn om tezamen met de garagepoort in de technische voorzieningen van gebouwen te worden ingebouwd, onder het begrip elektrische en elektronische apparatuur, meer bepaald het begrip elektrische en elektronische werktuigen, vallen?

[Or. 2]

2) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord:

Moeten bijlage IA, punt 6, en bijlage IB, punt 6, van richtlijn 2002/96/EG en/of artikel 3, lid 1, sub b, bijlage I, punt 6, en bijlage II, punt 6, van richtlijn 2012/19/EU aldus worden uitgelegd dat (garagepoort-)aandrijvingen als in de eerste vraag bedoeld, moeten worden beschouwd als bestanddeel van grote, niet-verplaatsbare industriële installaties in de zin van deze bepalingen?

3) Indien de eerste vraag bevestigend en de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord:

Moeten artikel 2, lid 1, van richtlijn 2002/96/EG en/of artikel 2, lid 3, sub b, van richtlijn 2012/19/EU aldus worden uitgelegd dat (garagepoort-)aandrijvingen als in de eerste vraag bedoeld, moeten worden beschouwd als deel van andere apparatuur welke niet binnen de werkingssfeer van de desbetreffende richtlijn valt?

Gronden:

I.

1)

Verzoekster, Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH met zetel te 73230 Kirchheim/Teck, is een Duitse fabrikant van garagepoortaanrijvingen en huishoudautomatiseringssystemen en toebehoren hiervoor. Als fabrikant van elektro-artikelen, met name garagepoortaanrijvingen, is zij overeenkomstig § 6, lid 2, ElektroG [afkorting van Elektro- und Elektronikgerätegesetz (zie punt II.2), wet elektrische en elektronische apparatuur] bij de Stiftung elektro-altgeräte register (stichting ear) [stichting afgedankte elektrische apparaten register; hierna „stichting ear”] geregistreerd.

2)

Verweerster, Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG met zetel te 46414 Rhede/Westfalen, vervaardigt en verdeelt in de Bondsrepubliek Duitsland onder

andere garagepoortaanrijvingen. Verweerster is niet als fabrikant van elektrische apparatuur bij de stichting ear geregistreerd.

3)

Partijen zijn dus concurrenten van elkaar.

[Or. 3]

4)

De door verweerster gebouwde garagepoortaanrijvingen hebben elektrische spanningen van circa 220 Volt tot 240 Volt nodig om naar behoren te kunnen werken. Deze garagepoortaanrijvingen zijn bedoeld om tezamen met de garagepoort in de technische voorzieningen van gebouwen te worden ingebouwd. De garagepoortaanrijvingen kunnen te allen tijde worden gedemonteerd, opnieuw gemonteerd en/of achteraf worden aangepast.

5)

Verzoekster beschouwt de omstandigheid dat verweerster niet als fabrikant van (garagepoort-)aandrijvingen bij de stichting ear is geregistreerd als een inbreuk op §§ 3 en 4, punt 11, UWG [afkorting van Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (zie punt II.1), wet tegen oneerlijke mededinging] juncto §§ 2 en 6, lid 2, ElektroG.

De litigieuze garagepoortaanrijvingen zijn elektrische en elektronische apparatuur voor gebruik in particuliere huishoudens en dus elektrisch en elektronisch gereedschap, uitgezonderd grote, niet-verplaatsbare industriële installaties, in de zin van § 2, lid 1, aanhef en punt 6, ElektroG. De garagepoortaanrijvingen hebben elektrische stromen of elektromagnetische velden nodig hebben om naar behoren te kunnen werken en zijn bedoeld voor gebruik met een spanning van maximaal 1000 volt bij wisselstroom en 1500 volt bij gelijkstroom, vergelijk § 3, lid 1, punt 1, ElektroG. Het zijn geen bestanddelen van niet-verplaatsbare, onbeweeglijke inrichtingen. De garagepoortaanrijvingen vallen evenmin onder de uitzondering in § 2, lid 1, ElektroG. Zij vervullen een eigen functie en zijn ook geen deel van apparatuur welke niet binnen de werkingssfeer van de ElektroG valt. Als fabrikant van elektro- en elektronische apparatuur in de zin van § 3, lid 11, ElektroG is verweerster verplicht om zich overeenkomstig § 6, lid 2, ElektroG bij de bevoegde instantie, de stichting ear, te laten registeren alvorens elektro- en elektronische apparatuur in de handel te brengen. Zonder registratie mogen de (garagepoort-)aandrijvingen niet in de handel worden gebracht.

6)

Verweerster is van mening dat zij niet verplicht is om de door haar verdeelde producten overeenkomstig § 6, lid 2, ElektroG bij de stichting ear te laten registreren.

De toepasselijkheid van het Elektrogesetz en daarmee de registratieplicht krachtens § 6, lid 2, ElektroG is beperkt tot de lijst van elektrische en elektronische apparatuur in § 2, lid 1, ElektroG **[Or. 4]**. De categorieën zijn limitatief opgesomd. De garagepoortaandrijvingen zijn – ook bij een Europavriendelijke ruime uitlegging van het begrip – geen gereedschappen in de zin van § 2, lid 1, aanhef en punt 6, ElektroG. In het Elektrogesetz zelf is geen eenduidige definitie van het begrip gereedschap te vinden. De afzonderlijke categorieën in § 2, lid 1, ElektroG hebben echter invulling gekregen in de lijst in bijlage I bij de wet, waarnaar § 2, lid 1, ElektroG verwijst. Bijlage I noemt als voorbeelden van apparaten in categorie nr. 6, apparaten die als materiële voorwerpen dienen voor de bewerking van grondstoffen of de vervaardiging van materiële scheppingen of apparaten die vloeibare of gasvormige stoffen behandelen. Deze invulling van het begrip gereedschap is in overeenstemming met machinerichtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006. De in bijlage I genoemde voorbeelden zijn echter niet limitatief. De voorbeelden mogen de categorieën echter niet uitbreiden, omdat dit niet in overeenstemming zou zijn met het Europese recht. Voor de indeling van een onbenoemd geval moet dus worden afgegaan op de genoemde voorbeelden van voorwerpen. Voor categorie nr. 6, die als enige in aanmerking komt, betekent dit dat zij naast de concreet in de bijlage aangeduide apparatuur, alleen die apparatuur kan omvatten die eveneens voor de bewerking van grondstoffen dient. Alle in bijlage I onder categorie 6 genoemde apparaten hebben met elkaar gemeen dat zij inwerken op grondstoffen, dus de te bewerken materialen en stoffen, en die daarbij materieel veranderen. Bij de producten van verweerster is dit juist niet het geval. Hun functie is beperkt tot de toelevering van energie en de besturing van het desbetreffende systeem. Er vindt bij de aandrijving geen directe bewerking van of inwerking op voorwerpen of stoffen plaats. Het is eerder zo dat de aandrijving de in het totaalsysteem (bijvoorbeeld de gemotoriseerde garagepoort) geïnstalleerde apparatuur aandrijft, zonder dat daarvoor een behandeling van een stof van om het even welke fysische toestand nodig is. Garagepoortaandrijvingen kunnen daarom niet in de categorie van elektrische en elektronische gereedschappen in de zin van § 2, lid 1, aanhef en punt 6, ElektroG worden ingedeeld.

Voor het overige is in ieder geval de wettelijke uitzondering in § 2, lid 1, aanhef, ElektroG op verweerster van toepassing. De garagepoortaandrijvingen vervullen geen eigen functie. Zij zijn eerder componenten van een hoofdproduct. De hoofdproducten zijn op hun beurt geen apparatuur in de zin van § 3, lid 1, punt 1, ElektroG. Daarmee is aan de voorwaarden voor de uitzondering is voldaan; het Elektrogesetz is niet van toepassing.

[Or. 5]

6)

Verzoekster vordert:

1. verweerster te verbieden om [OMISSIS] in het zakelijke verkeer, voor concurrentiedoeleinden, poortaanrijvingen, meer bepaald garagepoortaanrijvingen, aan te bieden, daarvoor reclame te maken en/of in de handel te brengen, zolang de fabrikant van de poortaanrijvingen niet overeenkomstig § 6, lid 2, ElektroG bij de Stiftung elektro-altgeräte register is geregistreerd;
2. verweerster ertoe te veroordelen verzoekster informatie te verschaffen en inzage in de boeken te geven om na te gaan in hoeverre verweerster de in punt 1 bedoelde handelingen heeft verricht, uitgesplitst naar [opsomming]

[OMISSIS]
3. een verklaring voor recht dat verweerster verplicht is verzoekster alle schade te vergoeden die door de in punt 1 genoemde handelingen is veroorzaakt en/of nog zal worden veroorzaakt;

[Or. 6]

4. [OMISSIS]

Verweerster concludeert tot

verwerping van het beroep.

II.

De volgende nationale bepalingen vormen het rechtskader van het geschil:

- 1) Uit het Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (UWG) in de versie van 3 maart 2010 (BGBl. I blz. 254), zoals laatstelijk gewijzigd bij wet van 1 oktober 2013 (BGBl. I blz. 3714):

§ 3 Verbod op oneerlijke handelspraktijken

(1) Oneerlijke handelspraktijken zijn ontoelaatbaar, wanneer zij voor de belangen van concurrenten, consumenten of andere marktdeelnemers merkbaar nadelig kunnen zijn. (...)

§ 4 Voorbeelden van oneerlijke handelspraktijken

Oneerlijk handelt degene die

(...)

11. in strijd handelt met een wettelijk voorschrift dat bedoeld is om in het belang van de marktdeelnemers het marktgedrag te regelen.

2) Uit het Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten (Elektro- und Elektronikgerätegesetz – ElektroG) van 16.03.2005 (BGBl. I blz. 762) [wet inzake het in de handel brengen, de terugname en de milieuvriendelijke verwijdering van elektrische en elektronische apparaten]:

[Or. 7]

§2 Werkingssfeer

(1) Deze wet is van toepassing op elektrische en elektronische apparatuur die onder de volgende categorieën valt, voor zover die apparatuur geen deel is van andere apparatuur welke niet onder het toepassingsgebied van deze wet valt:

(...)

6. Elektrisch en elektronisch gereedschap (uitgezonderd grote, niet-verplaatsbare industriële installaties)

(...)

§ 3 Definities

(1) In deze wet wordt onder elektrische en elektronische apparatuur verstaan:

1. apparaten die elektrische stromen of elektromagnetische velden nodig hebben om naar behoren te kunnen werken,

2. apparaten voor het opwekken, overbrengen en meten van die stromen en velden,

die bedoeld zijn voor gebruik met een spanning van maximaal 1000 volt bij wisselstroom en 1500 volt bij gelijkstroom.

(...)

(11) Fabrikant in de zin van deze wet is een ieder die, onafhankelijk van de verkoopmethode, daaronder begrepen communicatiemiddelen op afstand in de zin van § 312b, lid 2, van het burgerlijk wetboek, beroepsmatig

1. *elektrische en elektronische apparatuur onder zijn merknaam vervaardigt en voor het eerst binnen de werkingssfeer van deze wet in de handel brengt,*

(...)

§ 6 Oprichting van de gemeenschappelijke instantie, registratie, financieringsgarantie

(...)

(2) *Elke fabrikant is verplicht om zich met inachtneming van de tweede en derde volzin bij de bevoegde instantie (§ 16) te laten registreren, alvorens elektrische en elektronische apparatuur in de handel te brengen.*

[Or. 8]

(...)

Bijlage I Lijst van categorieën en apparaten

(...)

6. *Elektrisch en elektronisch gereedschap (uitgezonderd grote, niet-verplaatsbare industriële installaties)*

Boren

Zagen

Naaimachines

Apparatuur voor het draaien, frezen, schuren, slijpen, zagen, snijden, afsnijden, boren, maken van gaten, ponsen, vouwen, buigen of dergelijke bewerkingen van hout, metaal en ander materiaal

Gereedschap voor het klinken, spijkeren of schroeven, of het verwijderen van klinknagels, spijkers en schroeven, of dergelijk gebruik

Gereedschap voor het lassen, solderen of dergelijk gebruik

Apparatuur voor het verstuiven, verspreiden, dispergeren of op andere wijze behandelen van vloeistoffen of gassen

Gereedschap voor het maaien en andere tuinbezigheden

III.

De vragen zijn voor de beslechting van het hoofdgeding van belang. Zij behoeven verduidelijking door het Hof.

1) Verzoeksters heeft aanspraak op het door haar gevorderde verbod indien voor verweerster als fabrikant van (garagepoort-)aandrijvingen de registratieplicht krachtens § 6, lid 2, ElektroG geldt. In dat geval is de distributie van (garagepoort-)aandrijvingen in strijd met §§ 3, lid 1, en 4, punt 11, UWG juncto §§ 2 en 6, lid 2, ElektroG, zolang verweerster zich niet bij de stichting ear heeft laten registreren.

[Or. 9]

2) Verzoeksters heeft echter geen aanspraak op het verbod wanneer (garagepoort-)aandrijvingen niet onder het ElektroG zouden vallen. In dat geval is verweerster is niet verplicht om zich bij de stichting ear te laten registreren. Dan is geen sprake van een oneerlijke handelspraktijk in de zin van §§ 3, lid 1, en 4, punt 11, UWG juncto §§ 2 en 6, lid 2 ElektroG. Verzoeksters beroep zou dan ongegrond moet worden verklaard.

3) Het ElektroG is bedoeld als omzetting van de richtlijn 2002/96/EG c.q. – thans – richtlijn 2012/19/EU. Het begrip elektrische en elektronische apparatuur in § 2, lid 1, ElektroG, meer bepaald het begrip elektrisch en elektronisch gereedschap, uitgezonderd grote, niet-verplaatsbare industriële installaties, in de zin van § 2, lid 1, punt 6, ElektroG, moet daarom richtlijnconform worden uitgelegd. Het is onduidelijk of (garagepoort-)aandrijvingen onder dit begrip vallen. Deze vraag is door het Hof nog niet beantwoord. Het begrip is niet zodanig eenduidig dat het alleen in de ene of de andere zin kan worden uitgelegd.

a) Noch het ElektroG noch de richtlijnen definiëren het begrip elektrisch of elektronisch gereedschap. Gezien de doelstelling van de wetgever om zoveel mogelijk herbruikbaar afval en schadelijke stoffen uit elektrische en elektronische componenten buiten het afval te houden, mogen de gebruikte hoofdbegrippen niet te eng worden opgevat. Dit pleit voor een ruime uitlegging van het begrip gereedschap. In de Engelse versie van de AEEA-richtlijn wordt het begrip „tool” gebruikt, hetgeen gelijk kan worden gesteld met de begrippen gereedschap, apparaat, instrument, handgereedschap. Ook volgens de rechtspraak van het Bundesverwaltungsgericht [OMISSIS] is een gereedschap een werktuig waarmee mechanisch op voorwerpen (werkstukken, materiaal, stoffen etc.) wordt ingewerkt. In ruimere zin staat het begrip „gereedschap” voor hulpmiddel [OMISSIS]. Ook een (garagepoort-)aandrijving werkt mechanisch op de poortvleugel in, om deze tot beweging te brengen. Daarmee zou een (garagepoort-)aandrijving onder het begrip elektrisch gereedschap kunnen worden geschaard.

b) Daar staat tegenover dat de producten die zijn genoemd in bijlagen IA en IB van richtlijn 2002/96/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari

2003 betreffende afgedankte elektrische en **[Or. 10]** elektronische apparatuur en in bijlagen I en II van richtlijn 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, met elkaar gemeen hebben dat zij zodanig mechanisch op voorwerpen of werkstukken inwerken dat daarmee voorwerpen of grondstoffen bewerkt en dus veranderd worden. Elektrische (garagepoort-)aandrijvingen bewerken of veranderen, anders dan de in bijlage IB, punt 6, c.q. bijlage II, punt 6 opgesomde producten, geen voorwerpen of grondstoffen, maar brengen de garagepoort enkel tot beweging. De functie van aandrijvingen is beperkt tot energietoevoer en besturing, zodat zij alleen voor een bepaald doel worden gebruikt. Volgens dit betoog vallen aandrijvingen niet onder het begrip gereedschap.

c) Indien de eerste vraag bevestigend wordt beantwoord, rijst vervolgens de vraag of (garagepoort-)aandrijvingen als bestanddeel van grote, niet-verplaatsbare industriële installaties in de zin [van] bijlage IA, punt 6, en bijlage IB, punt 6, van richtlijn 2002/96/EG en/of artikel 3, lid 1, sub b, en bijlage I, punt 6, en bijlage II, punt 6, van richtlijn 2012/19/EU moeten worden beschouwd en dus niet onder de richtlijnen vallen.

en,

indien dit ontkennend wordt beantwoord,

of (garagepoort-)aandrijvingen moeten worden beschouwd als deel van andere apparatuur welke niet binnen de werkingssfeer van de desbetreffende richtlijn valt (artikel 2, lid 1, van richtlijn 2002/96/EG en/of artikel 2, lid 3, sub b, van richtlijn 2012/19/EU).

In dat verband zou kunnen worden betoogd dat een (garagepoort-)aandrijving die tezamen met de garagepoort in de technische voorzieningen van een gebouw gemonteerd wordt en die voor de besturing ervan dient, geen zelfstandige functie vervult, maar een component/bestanddeel van een niet-verplaatsbaar totaalsysteem is.

Daar staat tegenover dat de (garagepoort-)aandrijving te allen tijde kan worden gedemonteerd, opnieuw gemonteerd en/of achteraf worden aangepast, zodat hij wel degelijk een eigen functie vervult en het niet om een niet-verplaatsbaar elektrisch apparaat gaat.

Gelet op een en ander is de juiste uitlegging van de richtlijnen niet zo duidelijk dat er voor **[Or. 11]** gerede twijfel geen ruimte meer is.

[OMISSIS]